

Kliimaministeerium
info@kliimaministeerium.ee

Teie 31.07.2026 nr 21-2/26/2906,
KLIM/26-0874/-1K

Meie 16.09.2026 nr 1.1-11/3204-3

**Energiamajanduse korralduse
seaduse, elektrituruseaduse ja
maagaasiseaduse muutmise seaduse
(energiatõhususe direktiivi
ülevõtmine) eelnõu kooskõlastamine**

Lugupeetud härra Sutt

Rahandusministeerium kooskõlastab energiamajanduse korralduse seaduse, elektrituruseaduse ja maagaasiseaduse muutmise seaduse (energiatõhususe direktiivi ülevõtmine) eelnõu järgmiste märkustega:

1. Eelnõus defineeritakse avaliku sektori asutused erinevalt võrreldes üle võetava direktiiviga (see lisab definitsiooni lõppu „, mis ei tegele tööstuse ega äritegevusega“), mistõttu on eelnõu ulatus oluliselt laiem kui direktiiv seda nõuaks. Ettepanek on piirduda direktiivi nõuetega ja mitte laiendada eelnõuga mõju kõigile riigi äriühingutele. Seletuskirja punkt 2.3 on eksitav, sest esimene lause räägib direktiivist ja teine Rahandusministeeriumi lehel olevast nimekirjast, aga see koostatakse hoopis teistel alustel kui direktiivis toodud avaliku sektori asutuse definitsioon. Ka tekitab mõnevõrra segadust paralleelselt terminite „avaliku sektori asutused“, „keskvalitsus“ ja ka „keskvalitsuse allsektori üksus“ kasutamine (või soov kasutada). Näiteks termin „keskvalitsus“ ei hõlma Riigi Kinnisvara Aktsiaseltsi, kuid termin „keskvalitsuse allsektor“ hõlmaks.

Eelnõu järgi jääks Riigi Kinnisvara Aktsiaseltsi kohustuse täitmise jälgijaks Kliimaministeerium, kuna Rahandusministeerium jälgiks keskvalitsuse asutuste kohustuse täitmist, Regionaal- ja Põllumajandusministeerium kohaliku omavalitsuse üksuste kohustuse täitmist ja Kliimaministeerium ülejäänud avaliku sektori asutuste kohustuse täitmist.

Seega palume eelnõus ja seletuskirjas läbivalt kontrollida avaliku sektori asutuste ja keskvalitsusega seotud terminoloogiat.

Näiteks seletuskirja peatüki 2.3 Tabelis 2 on osalistena kirjas Keskvalitsus, ülikoolid, haiglad ning KOVid, kus on rohkem kui 50 000 elanikku (Tallinn, Tartu, Pärnu, Narva).

Riigieelarve seaduses toodud (s.o ka eelnõus viidatud) termini kohaselt on ülikoolid ja haiglad juba hõlmatud keskvalitsuse (allsektori) mõiste alla. Samas on keskvalitsuse mõiste oluliselt laiem kui vaid ülikoolid ja haiglad. Palume seega ka seletuskirja tabelites täpsustada, millist asutuste ja isikute ringi konkreetses tabelis või viites on silmas peetud/kasutatud (riigi ameti- ja hallatavad asutused, sihtasutused, avalikud-õiguslikud juriidilised isikud, äriühingud).

Sama moodi on eksitav Tabel 3 jaotus Keskvalitsus, KOV, Ülikoolid ja Haiglad. Tabelist võib sellise jaotuse korral jääda mulje nagu kohustus keskvalitsusse kuuluvatele äriühingutele, teistele sihtasutustele kui haiglad ning teistele avalik-õiguslikele isikutele peale ülikoolide ei kehti.

2. Eelnõu punktiga 3 lisatakse seaduse § 2 punkt 3¹, milles sätestatakse uus termin „energiatõhususe esikohale seadmine“. Leiame, et termini määratlemine läbi mitmete viidete erinevatele Euroopa Liidu õigusaktidele on väga kohmakas ja ei tekita seaduse lugejale selgust, mida termin tähendab. Ka seletuskiri ei too selgust, vaid ütleb, et „... *esitatakse selle määratlus, mis oma olemuselt viitab Euroopa õigusruumi eri aktidele*“. Seega peab terminist aru saamiseks otsima ja läbi töötama „*Euroopa õigusruumi eri aktid*“, mis ei ole mõistlik.

3. Eelnõuga punktiga 9 seaduse § 2 lisatava punkti 36 termin „energiatõhususe esikohale seadmise põhimõte“ on eksitavalt sarnane punktiga 3¹ lisatava terminiga „energiatõhususe esile seadmine“. Palume terminid üle vaadata ja võimalusel korrigeerida.

4. Eelnõu punktiga 11 lisatakse uued paragrahvid (2. ptk 1. jagu), millega seatakse nõuded investeringute korral energiatõhususe esikohale seadmiseks. Seletuskirjast jääb arusaamatuks, millistel juhtudel, kes ja kuidas neid sätteid järgima peab. Palume seletuskirjas selgitusi täiendada ning tuua ka näited. Palume selgitada, kas § 2¹ lõikes 1 investeerimisotsuste lävendina toodud summad on käibemaksuga või ilma. Ka ei ole üheselt selge, kas järgnevates sätetes toodud kohustused kehtivad kõigil juhtudel või ainult § 2¹ lõikes 1 toodud lävendi ületamisel.

5. Eelnõu punktiga 21 lisatakse seaduse § 5 lõikesse 4 kolmas punkt, mille kohaselt ei pea miinimumnõudeid täitma avaliku sektori asutuse omandis olevates sotsiaalhoonetes ja -eluruumides. Seletuskiri määratleb sotsiaaleluruumi, aga defineerimata on sotsiaalhoone mõiste. Palume täiendada seletuskirja ja kaaluda ka seaduse täiendamist vastavate terminite ja mõistetega.

6. Eelnõuga muudetakse seaduse § 5 lõiget 5 selliselt, et kui ühel aastal rekonstrueeritakse üle 3%, võib ülejääki arvestada järgnevat aastate kohustuste täitmise hulka. Seni võis ülejääki arvestada ka eelnevat aastate täitmata mahu katteks. Palume seletuskirjas selgitada, miks selliselt enam ei või.

Palume selgitada ka seaduse § 5 lõike 6 juures, kas rekonstrueerimismäära täitmisel lähevad arvesse ka uue hoone ruutmeetrid, mis võivad olla suuremad kui vanal hoonel? (Kehtiv sõnastus „... *rekonstrueerimismäära võib vähendada sellise nõuetele vastava uue hoone võrra*“).

7. Eelnõuga täiendatakse EnMKS § 5 lõikega 11 „*Avaliku sektori asutus määrab üüripinna lepingu sõlmimisel või muutmisel lepingus tähtsajad, millal lepingu osaks olev hoone saab heitevabaks hooneks.*“

Palume selgitada, kas mõeldud on juhtu, kui avalik sektor annab endale kuuluva hoone kasutusse või juhtu, kui võtab pinda kasutusse? Kui riik sõlmib lepingu nt 20 m² kasutamiseks 2000 m² suuruses hoones, kas siis see säte rakendub? Või kui leping sõlmitakse üheks või

kaheks aastaks jne? Teeme ettepaneku seada lävend (nt pinna suurusena või osakaaluna hoonest) või sõnastada säte pehmemalt.

8. Direktiivi (EL) 2023/1791, milles käsitletakse energiatõhusust ja millega muudetakse määrust (EL) 2023/955), artikli 7 lõike 2 tuleneb, et direktiivi ei pea kohaldama teatavatele kaitse- ja julgeolekuvaldkonna riigihangetele, mida reguleerib direktiiv 2009/81/E . Sellest tulenevalt palume kaaluda vastava erandi lisamist eelnõu punkti 31 või eraldi lõikesse. Lisaks juhime tähelepanu, et direktiivi artikli 7 lõike 1 kohaselt ostavad hankijad üksnes suure energiatõhususega tooteid, teenuseid, hooneid ja ehitustöid, kui see on tehniliselt teostatav. Eelnõus ja seletuskirjas ei ole hetkel kajastatud täpsustust „kui see on tehniliselt teostatav“. Rakendajate jaoks õigusselguse tagamiseks tuleb eelnõus või seletuskirjas täpsustada, millistest kriteeriumidest või alustest lähtuda hindamisel, kas pikaajalist energiasäästu tagava lepingu sõlmimine on konkreetsel juhul nõutav või mitte.

Seletuskirjas punkti 16 selgituses on seejuures lause „Eesti vaatenurgast tähendab relvajõudude energiatarbimine eelkõige Kaitseministeeriumi ja Kaitseliidu energiatarbimist...“. Palume sõnastust täpsustada, et kas Kaitseministeeriumi all mõeldakse ministeeriumi valitsemisala tervikuna või m ond konkreetset asutust Kaitsevägi või RKIK. Ministeeriumi enda energiatarve ei pruugi erineda ühegi teise ministeeriumi energiatarbest.

9. Seletuskirja lk 32 on märgitud, et eelnõu koostamisel lähtuti rekonstrueerimiskohustusega hoonete baastaseme määramisel järgmistest andmetest:

- riigi kinnisvara registri andmed (keskvalitsus);
- „Minu omavalitsuse“ veebilehel olevad kohalike omavalitsuste kinnisvara vaade;
- Haridus- ja Teadusministeeriumi esitatud andmed  li- ja kutsekoolide hoonete kohta;
- Sotsiaalministeeriumi esitatud andmed haiglate kohta.

Märgime, et sellisel juhul on inventuuris kutsekoolid topelt, puuduvad teatrite, muuseumide ja riigi äriühingute hooned, ERR, RaRa jt.

10. Seletuskirja lk 35  eldakse, et keskvalitsusel on kaks sotsiaaleluruumidega kortermaja, mis 1. jaanuari 2024. a seisuga ei vastanud energiatõhususe miinimumnõuetele. Mis need on? Keskvalitsusel ei tohiks kortermaja, liiatigi sotsiaaleluruumidega, olla.

11. Muudatustega kaasneb uus täiendav märkimisväärne koormus ülikoolidele ja haiglatele. Nende hoonetega seotud tegelikku mõju on keeruline hinnata, sest paljudel puudub energiamärgis. Seetõttu on need arvatud nende hoonete hulka, mis vajavad rekonstrueerimist. Palume selgitada, kas on kavandatud toetusmeetmeid vmt rahalisi lahendusi, mille arvelt ülikoolid ja haiglad nii kulukaid investeeringuid kavandada saavad.

12. Eelnõukohase seadusega tekib kuuel kohaliku omavalitsuse üksusel ühekordse mõjuga kohustus koostada k tte- ja jahutuskava. Seletuskirjas ei ole märgitud, kui palju see maksab ning kas ministeeriumis on plaanis kohaliku omavalitsuse üksusi kohustuse täitmisel mingil viisil ka toetada, kas rahalise või sisulise toega.

13. Seletuskirjas on välja toodud mitmed täiendavad kulud riigile, sealhulgas avaliku sektori hoonete rekonstrueerimisega seotud investeeringuvajadus, avaliku sektori energiakasutuse seiresüsteemi loomise, arendamise ja ülalpidamise kulud ning täiendavad personalikulud (seletuskirjas ebaselge, kas kaks või üks ametikoht energiasäästu koordineerimiseks). Samuti on kirjeldatud märkimisväärset täiendavat rahastusvajadust avaliku sektori energiatõhususe kohustuste täitmiseks. Seletuskirjas ei ole piisavalt k sitletud nende kulude katteallikaid ega rahastamise korraldust. Palume seletuskirja täiendada ja tuua välja, kuidas on kavandatud

tekkivad kulud katta. Seejuures palume täpsustada, kuidas kavandatakse rahastada ülikoolide ja haiglate hoonete energiatõhusamaks muutmist. Juhul kui on vajalik leida täiendavaid vahendeid siis lisada seletuskirja järgmine lõik: „Täiendavaid kulusid menetletakse riigieelarve ja riigi eelarvestrateegia protsessis. Juhul kui täiendavaid vahendeid ei eraldata, kaetakse kulud valitsemisala olemasoleva eelarve piires.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Jürgen Ligi
rahandusminister

Virge Aasa 5885 1493
Virge.Aasa@fin.ee

Lennart Lepik 5885 1408
Lennart.Lepik@fin.ee

Rando Kängsepp 5982 5053
Rando.Kangsepp@fin.ee

Kaupo Raag 5885 1386
Kaupo.Raag@fin.ee

Laura Sulin 5342 1825
Laura.Sulin@fin.ee

Liis Lepik 5370 0586
Liis.Lepik@fin.ee